

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.80>

УДК 333.6

*О. К. Прімерова,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3967-1982>*

*Б. Р. Онищенко,
магістр з фінансів,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-4193-0637>*

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ МОЛОДИХ ТА ШВИДКОЗРОСТАЮЧИХ КОМПАНІЙ ІЗ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*О. Primierova,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, National University of Kyiv-Mohyla Academy
B. Onyshchenko,
Master of Finance, National University of Kyiv-Mohyla Academy*

ASSESSMENT OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF YOUNG AND RAPIDLY GROWING COMPANIES IN THE INFORMATION TECHNOLOGY SECTOR

Стаття присвячена дослідженню особливостей оцінки інвестиційної привабливості молодих та швидкозростаючих компаній із сектору інформаційних технологій. В статті проаналізована можливість

застосування класичних методів інвестиційної оцінки, а також важливі аспекти, які необхідно враховувати під час аналізу зазначених компаній. Тема статті є актуальною, оскільки сектор інформаційних технологій активно розвивається, внаслідок чого на публічному ринку з'являються нові компанії.

Стаття розкриває дану тему завдяки аналізу останніх подій на ринку США та їхнього впливу на сектор інформаційних технологій. Також наведено порівняльний аналіз традиційних технологічних гігантів (найбільші за ринковою капіталізацією виробники програмного забезпечення) із молодими та швидкозростаючими компаніями (а саме Snowflake, MongoDB, Confluent, Elastic, Datadog та Dynatrace). Розглядаючи компанії з даного сектору, важливо розуміти профіль поведінки акцій та їхню волатильність, оскільки кожна компанія має індивідуальну чутливість до різних подій, як ринкових, так і внутрішніх. Використовуючи висновки з даного аналізу, була обрана найбільш інвестиційно приваблива компанія на момент написання статті. Дана стаття не є інвестиційною рекомендацією.

У висновках обґрунтовується актуальність дослідження нових методів інвестиційної оцінки молодих та швидкозростаючих компаній, а також необхідність актуалізації традиційних методів, оскільки галузь та ринок активно розвиваються. Це створює такі умови ринку, яких не існувало раніше, тому важливо продовжувати досліджувати цю тему.

The article explores methods for assessing the investment attractiveness of young and rapidly growing companies in the information technology sector. It analyzes the applicability of traditional investment evaluation methods, as well as important aspects to consider when analyzing these companies. The topic is relevant due to the active development of the information technology sector, resulting in new companies appearing on the public market.

The article delves into this topic by analyzing recent market events in the USA and their impact on the information technology sector. It also presents a

comparative analysis of traditional technology giants (the largest software producers by market capitalization) with young and rapidly growing companies (specifically Snowflake, MongoDB, Confluent, Elastic, Datadog, and Dynatrace). When examining companies in this sector, it is important to understand the stock behavior profile and their volatility, as each company has unique sensitivity to various events, both market-wide and internal. Using conclusions from this analysis, the most investment-attractive company was selected at the time of writing. This article does not constitute investment advice.

The article thoroughly examines the business operations of companies, as understanding how a company functions is crucial when assessing investment attractiveness. This is especially important in the information technology sector, where products are complex and intricate, primarily due to their intangible value. It is also necessary to understand the market in which the company operates, including its main competitors. The market for young and rapidly growing companies is interesting and highly competitive. On one hand, they compete with technology giants that have broad product platforms, although sometimes lacking depth in capabilities, yet these giants benefit from much larger scale. On the other hand, they compete with similar fast-growing companies that focus on a single product direction and strive to meet the need as best as possible.

The conclusions emphasize the relevance of researching new methods for evaluating the investment attractiveness of young and rapidly growing companies, as well as the need to update traditional methods since the industry and market are actively evolving. This creates market conditions that did not exist before, making it important to continue exploring this topic.

Ключові слова: *інвестиційна привабливість, інвестиційна оцінка, сектор інформаційних технологій, молоді та швидкозростаючі компанії, фондовий ринок.*

Keywords: *investment attractiveness, investment valuation, information technology sector, young and fast-growing companies, stock market.*

Постановка проблеми. Протягом останнього часу сектор інформаційних технологій активно розвивається. Такий розвиток відбувається завдяки технологічним інноваціям та покращенню технологічних можливостей. У 2024 році світові витрати на ІТ зростуть на 6,8%, а ІТ-послуги вперше стануть найбільшим сегментом витрат на ІТ. Очікується, що у 2024 році витрати на ІТ-послуги зростуть на 8,7% і досягнуть 1,5 трильйона доларів [1].

Активне зростання сектору інформаційних технологій спричинює значне збільшення нових компаній. Це пов'язано з тим, що для якісного функціонування ІТ-сектору, зокрема для ефективного надання ІТ-послуг, необхідні фундаментальні та інноваційні інфраструктурні рішення. Окрім технологічних гігантів, таких як Microsoft, IBM, Cisco, такі рішення надають молоді та швидкозростаючі компанії. Поява нових компаній привертає увагу інвесторів, тому необхідно покращувати методи інвестиційної оцінки та актуалізувати їх згідно з новими умовами.

Таким чином, сектор ІТ-технологій буде продовжувати активно розвиватись. Важливу роль в цьому розвитку будуть відігравати молоді компанії, оскільки вони пропонують інноваційний продукт, який здатен якісно покращувати функціонування ІТ-сектору. Методи оцінки інвестиційної привабливості молодих та швидкозростаючих компаній із сектору інформаційних технологій є актуальними, оскільки такі компанії мають власну специфіку, що значно відрізняє їх від більш традиційного бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інвестиційної оцінки молодих компаній активно вивчається як закордонними, та і вітчизняними вченими. Асват Дамодаран розглядає це питання, як у своїй відомій роботі «Інвестиційна оцінка. Інструменти і методи оцінки будь-яких активів» [2], так і в інших статтях та роботах, наприклад в роботі «Dark Side of Valuation, The: Valuing Young, Distressed, and Complex Businesses» [3]. Також в класичному підручнику Тіма Коллера «Valuation» оцінці

швидкозростаючих компаній присвячений окремий розділ [4]. Серед вітчизняних науковців можна виділити Звегінцову О.Д., Чернявську О.В., Внукова Н. М. та інших [5, 6, 7]. Проте в науковій та практичній літературі недостатньо висвітлено питання оцінки молодих та швидкозростаючих компаній в сучасних умовах стрімкого розвитку технологій, наприклад штучного інтелекту та машинного навчання, а також при оцінці не враховуються теперішні умови, наприклад вплив макросередовища післяковідної світової економіки в умовах підвищених відсоткових ставок. Таким чином, дослідження даної сфери необхідно розвивати, оскільки кожного року з'являються нові чинники, які сильно впливають на інвестиційну привабливість компаній.

Метою статті є оцінка інвестиційної привабливості молодих та швидкозростаючих компаній із ІТ-сектору. Задля досягнення поставленої мети було визначено такі завдання: зробити загальний огляд стану ІТ-сектору США за останні кілька років; оглянути молоді та швидкозростаючі компанії із ІТ-сектору; розглянути найбільш інвестиційно привабливу компанію із оглянутих молодих та швидкозростаючих компаній із ІТ-сектору.

Основні результати дослідження. Існує три основні підходи до інвестиційної оцінки. Перший підхід — це оцінка дисконтованих грошових потоків, яка передбачає обчислення поточної вартості всіх майбутніх грошових потоків. Другий підхід — це порівняльна оцінка, коли аналізується ціна подібних активів. Третій підхід використовує модель ціноутворення опціонів для оцінки вартості активів, які мають характеристики, подібні до опціонів.

Проте оцінка молодих компаній виявляє унікальні проблеми під час інвестиційної оцінки через обмежену історію діяльності та залежність від приватного капіталу. Багато традиційних методів оцінки можуть бути непридатними, оскільки ці компанії часто не мають стабільних доходів і прибутковості. Крім того, при оцінці необхідно врахувати високий рівень невдач серед молодих фірм. Таким чином, необхідно поєднувати дані більш

відомих підприємств і власні характеристики компанії для прогнозування майбутніх показників. Одна із проблем полягає в тому, що побудова DCF-моделі є менш ефективною через невизначеність бізнесу. Складно обирати ставку довгострокового зростання для компанії, яка може змінити через рік свою бізнес-модель, як через позитивні чинники, так і через негативні. DCF має обмеження, зокрема залежність від майбутніх оцінок грошових потоків, які можуть бути неточними. Якщо інвестор не може надійно отримати доступ до майбутніх грошових потоків або проект занадто складний для точного прогнозування, модель DCF може бути менш корисною, що потребує використання альтернативних моделей. Саме тому в деяких випадках порівняльний аналіз за допомогою мультиплікаторів є більш дієвим. Порівняльна оцінка має кілька переваг перед моделлю дисконтованих грошових потоків. По-перше, використання множників є швидшим і потребує менше вхідних даних. По-друге, порівняльну оцінку легше зрозуміти та представити клієнтам або колегам. По-третє, ця оцінка відображає поточний стан ринку шляхом вимірювання відносної, а не внутрішньої вартості. Це надзвичайно важливо, оскільки ринок може ігнорувати внутрішню вартість з різних причин протягом тривалого часу.

Під час оцінки інвестиційної привабливості компанії важливо розуміти умови, в яких ця компанія розвивається. Складне макросередовище спричинило тиск на компанії в першій половині 2023 року. На початку 2023 року інфляція все ще становила 10% у євроні та 7% у США. Ці значення сильно перевищують таргетовані цілі щодо інфляції ФРС та ЄЦБ. Незважаючи на те, що інфляція справді знизилася протягом року, ФРС та ЄЦБ продовжували підвищувати ставки центрального банку до найвищого рівня з 2001 року для ФРС (на рівні 5,25/5,50% для ФРС). Це негативно вплинуло на ІТ-сектор, оскільки він є досить чутливим до ставок центрального банку, а особливо це стосується стартапів та молодих компаній, які зазвичай є збитковими та для яких дуже важливо залучати капітал під мінімальну ставку для подальшого масштабування. Через

макроекономічну нестабільність на початку 2023 року вважалося, що економіка США зануриться в рецесію, проте цього не сталося. Це відбулось через те, що вплив пом'якшення монетарної політики попередніх років продовжував відчуватися, фіскальна політика залишалася експансіоністською, а масштабні інвестиційні плани адміністрації Байдена дали свій початковий ефект. Також позитивно вплинути надлишкові заощадження, накопичені домогосподарствами під час пандемії. Хоч і технологічні компанії розпочали рік, зіткнувшись із труднощами, поява штучного інтелекту змінила світогляд. Слід зазначити, що штучний інтелект та машинне навчання існують вже не перше десятиріччя, й алгоритми машинного навчання активно застосовуються в повсякденних задачах, наприклад під час пошуку у браузері чи редагуванні фотографій. Проте саме прорив у генеративному штучному інтелекті, зокрема ChatGPT, оживив акції технологічних компаній та індекс S&P 500, викликавши оптимізм щодо зростання сектора. Протягом 2023 року індекс S&P 500 та Nasdaq зростав (хоча в певні періоди відбувалась корекція через невизначеність у макроекономіці). До 2027 року витрати на програмне забезпечення штучного інтелекту зростуть до 297,9 мільярдів доларів США. Протягом наступних п'яти років зростання ринку прискориться з 17,8% до 20,4% у 2027 році з середньорічним зростанням 19,1% [8]. Штучний інтелект є важливим драйвером розвитку ІТ-галузі, й молоді компанії активно застосовують здобутки цієї технології для покращення власного продукту.

Найважливіша складова ІТ-сектору – інформація та дані. В такому інноваційному просторі необхідно ефективно зберігати та керувати даними. Наступні шість компаній пов'язані із роботою з даними – Snowflake, MongoDB, Confluent, Elastic, Datadog та Dynatrace. Snowflake керує сховищем даних, що призначене для зберігання та аналізу великих обсягів інформації. Confluent керує Confluent Platform - комплексною платформою потокового передавання, призначеною для спрощення керування безперервними потоками даних у реальному часі. Elastic керує Elasticsearch - розподіленою

пошуковою та аналітичною системою, створеною на основі Apache Lucene. MongoDB керує NoSQL базою даних. Datadog та Dynatrace керують платформами для моніторингу ІТ-систем. Таким чином, всі ці компанії відіграють важливу роль у ефективному застосуванні даних, будь-то їхнє збереження, обробка та подальший аналіз.

Як вже зазначалось, при інвестиційній оцінці важливою частиною є порівняльний аналіз. В табл.1 наведено головні показники шістьох зазначених компаній, а також порівняння з середнім значенням для десятих найбільших за ринковою капіталізацією виробників програмного забезпечення (Apple, Microsoft, Alphabet, Oracle, Adobe, Salesforce, Sap, Intuit, IBM, ServiceNow). Зазначені дані розраховані станом на 17 липня 2024 року. Оцінка аналітиків (цільова ціна та очікування по зростанню продажів) взята з Bloomberg Terminal.

Таблиця 1. Порівняльний аналіз швидкозростаючих компаній та технологічних гігантів

	Зростання продажів за останній рік	Зростання продажів за останні 3 рік	Скоригована операційна маржинальність	Маржинальність вільного грошового потоку	Altman Z-Score	Різниця між поточною ціною та цільовою від аналітиків на наступні 12 місяців	CAGR очікуваних продажів за період 2023-2028	EV/Sales
Snowflake	35,9%	70,4%	8,2%	27,8%	10,5	50,8%	24%	11,4
Datadog	27,1%	53,5%	23,0%	28,1%	14,0	17,2%	22%	14,1
Elastic	18,6%	28,1%	11,2%	11,5%	4,2	10,9%	16%	7,6
MongoDB	31,1%	42,0%	16,1%	6,9%	9,4	17,9%	17%	9,2
Confluent	32,6%	49,2%	-7,4%	-16,0%	3,2	36,4%	23%	7,3
Dynatrace	23,5%	26,7%	27,8%	24,6%	6,9	32,4%	16%	7,3
Growth Companies average	28,1%	45,0%	13,2%	13,8%	8,0	27,6%	19,7%	9,5
Big Software Companies average	8,5%	14,7%	32,6%	26,4%	9,0	7,4%	10%	8,6

Джерело: сформовано на основі даних з Bloomberg Terminal [9]

Швидкозростаючі компанії дійсно показують набагато кращий профіль зростання продажів за останній час в порівнянні із технологічними гігантами. Більше того, такий високий темп зростання буде продовжуватись і протягом наступних п’яти років за очікуваннями аналітиків. Саме через це ринок вище оцінює ці компанії за показником EV/Sales, а аналітики прогнозують стрімке

зростання акцій протягом наступних 12 місяців. Проте швидкозростаючі компанії демонструють гіршу маржинальність та показник Altman Z-Score. Це пов'язано з тим, що вони є досить молодими і мають початкову стадію життєвого циклу розвитку компанії в порівнянні із технологічними гігантами. Проте в поточних ринкових умовах інвестори гарно оцінюють високі темпи зростання, навіть якщо агресивне захоплення ринку шкодить маржинальності. Це пов'язано з тим, що за останній час макросередовище покращилось, бо виходили кращі дані по інфляції і ринок очікує, що ФРС скоро знизить ставку центрального банку (у свою чергу, ЄЦБ вже зробили це).

Таким чином, найкращі темпи зростання демонструють Snowflake, Datadog та Confluent. Проте в Confluent гірша маржинальність, тому її показник EV/Sales має найнижче значення серед зазначених компаній. Якщо порівнювати Snowflake та Datadog, то Snowflake має більш привабливу ціну. При інвестиційній оцінці швидкозростаючих компаній важливо враховувати їхню волатильність. В періоди короткострокових проблем акції цих компаній можуть значно знижуватись, і для інвесторів з довгостроковим горизонтом інвестування це створює можливості для купівлі акцій. На рисунку 1 вказана динаміка зміни EV/Sales для зазначених компаній. Історично Snowflake була досить дорогою компанією, проте з початку року ринок переглянув мультиплікатор вниз. Це може відбуватись як через фундаментальні проблеми, так і через короткострокові негаразди. У свою чергу, Datadog стрімко зростає протягом останнього часу, тому йому потрібен сильний каталізатор, аби рухатись далі. До цього моменту акції компанії можуть коригуватись, зокрема через завищені очікування.

Snowflake - це комплексна платформа SaaS, розроблена для задоволення різноманітних потреб управління даними, зокрема сховища даних, озера даних, інженерію даних, науку про дані та розробку додатків. Для якісної інвестиційної оцінки компанії необхідно розуміти її бізнес-модель та продукти, за допомогою яких компанія генерує прибутки. До

головних продуктів Snowflake належать наступні: Data Warehouse (сховище даних), Data Lake (озеро даних), Data Engineering (інженерія даних) та Data Science & ML (наука про дані та машинне навчання).

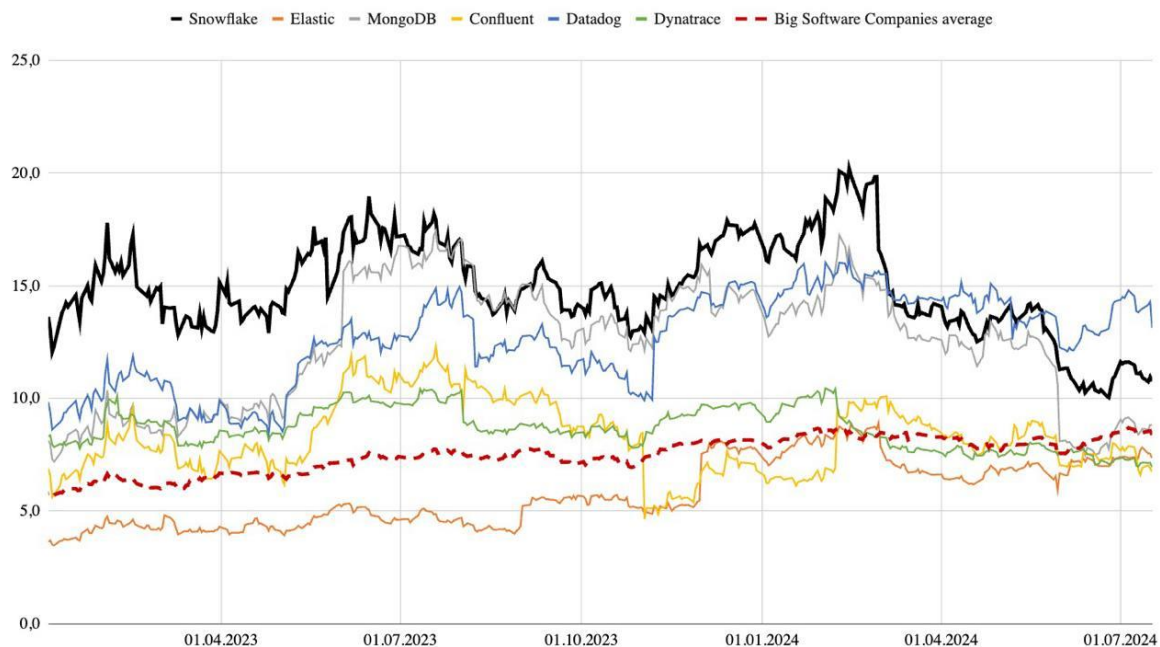

Рис.1 Значення EV/Sales для швидкозростаючих компаній та середнє значення для найбільших за ринковою капіталізацією виробників програмного забезпечення

Джерело: сформовано на основі даних з Bloomberg Terminal [9]

Data Warehouse пропонує центральне сховище даних (зазвичай структурованих/напівструктурованих), отриманих із транзакційних систем та реляційних баз даних. Кінцеві користувачі, такі як інженери даних, науковці та бізнес-аналітики, виконують запити до даних для створення бізнес-звітів, панелей моніторингу та аналітичних інструментів. Data Lake є центральним сховищем даних, які можуть зберігатися у будь-якому форматі. Це відкриває можливості для Snowflake працювати з неструктурованими даними та забезпечувати продуктивність та масштабованість для всіх типів даних. Data Engineering дозволяє інженерам даних будувати стрімінгові та пакетні конвеєри для поглинання та трансформації даних на єдиній платформі. Data

Science and ML дозволяє вченим даних ефективно аналізувати дані за допомогою алгоритмів машинного навчання.

Виручка від продажу продукції є ключовим показником для компанії, яка в основному складається зі зборів, що стягуються з клієнтів, за використання обчислювальних, послуг сховища даних та ресурсів передачі даних. Для обчислювальних ресурсів збори за споживання залежать від типу використовуваних обчислювальних ресурсів і тривалості використання або обсягу оброблених даних. Для сховищних ресурсів збори за споживання залежать від середнього обсягу терабайт на місяць всіх даних клієнта, що зберігаються на платформі. Для ресурсів передачі даних, збори за споживання залежать від обсягу переданих даних у терабайтах, публічного хмарного провайдера та регіону, до якого та з якого здійснюється передача. Таким чином, виручка визнається на основі споживання, а не рівномірно протягом терміну контракту, як у разі підписок, що призводить до обмеженої видимості термінів визнання виручки за будь-яким конкретним контрактом із клієнтом. Проте внаслідок ефективного стимулювання споживання з боку клієнтів, дана бізнес-модель є більш рентабельною, аніж звичайна модель за підпискою.

Snowflake є лідером у секторі «Cloud Database Management System» на думку Gartner [10]. Також Snowflake є лідером у секторі «Data Lakehouses» на думку Forrester [11]. Найближчим конкурентом компанії є Databricks, проте вона є приватною, тому інвестувати у неї за допомогою публічного ринку неможливо. Протягом останнього півріччя Databricks почала активно конкурувати зі Snowflake у публічному просторі, що пов'язано із потенційним IPO Databricks. Наприклад, в один день із головним аналітичним днем під час річної конференції Snowflake влітку 2024 компанія Databricks оголосила про купівлю компанії Tabular за 1 мільярд доларів. Цікаво, що Tabular ефективно працює із Iceberg Tables - типом таблиць у сховищах даних, які дозволяють обробляти великі обсяги даних. На початку цього року Snowflake повідомила, що має проблеми із клієнтами, які почали

мігрувати зі сховищ Snowflake у Iceberg Tables. Таким чином, активна конкуренція в цьому секторі вказує на критичну важливість цих компаній для функціонування IT-сектору.

Таким чином, компанія Snowflake є важливою частиною IT-сектору. Проте з початку цього року динаміка акцій є негативною. Це пов'язано з низкою факторів. По-перше, на початку року відбулася зміна CEO Франка Слутмана, що інвестори негативно сприйняли, оскільки Франк був визначною людиною як для Snowflake, так і для IT-сектору. Новий CEO має гарний досвід, проте він розпочав свій рік консервативно, що негативно сприймається для найдорожчої компанії за показником EV/Sales у своєму секторі. По-друге, Snowflake активно розвивається у напрямку штучного інтелекту, проте наразі деякі інвестори не задоволені темпами розвитку цієї технології. Це пов'язано із тим, що інвестори очікують, що технології штучного інтелекту почнуть активно збільшувати продажі компанії, проте впровадження такої комплексної технології не відбувається швидко. По-третє, в червні 2024 року відбулась кібератака на деяких клієнтів Snowflake, та були викрадені певні дані. Як виявилось, в цьому немає провини Snowflake, оскільки дані були викрадені у клієнтів, які нехтували особистою безпекою та не використовували подвійну аутентифікацію. Хоч дана кібератака не є наслідком внутрішніх проблем Snowflake, це все-одно створює певний негативний сентимент навколо компанії.

Падіння акцій компаній пов'язані із короткостроковими ефектами, фундаментально в компанії нічого не змінилось і вона продовжує бути лідером галузі, демонструючи великі темпи зростання. Новий CEO вже почав активно впроваджувати зміни, наприклад під час сесії для інвесторів в червні він підкреслив, що прискорює темпи інновацій і швидкості виведення нових продуктів на ринок. Керівництво планує вивести на ринок більше продуктів цього року, ніж будь-якого попереднього року. Більша частина цих продуктів пов'язана зі штучним інтелектом, тож активне впровадження нових продуктів задовільнить інвесторів. Стосовно кібератаки – вже доведено, що в

цьому немає провини Snowflake, тому ця подія також має короткостроковий ефект.

Таким чином, всі перелічені в роботі молоді та швидкозростаючі компанії є інвестиційно привабливими, оскільки вони відіграють важливу роль в ІТ-секторі, та будуть продовжувати захоплювати більшу частку ринку. На відміну від технологічних гігантів, ці компанії не мають застарілої частини бізнесу, яка стримує розвиток, завдяки чому вони здатні швидше та ефективніше впроваджувати інноваційні рішення. Також серед перелічених швидкозростаючих компаній важливо виділити компанію Snowflake, оскільки її акції сильно впали з початку року, проте причини не є фундаментальними, а мають короткостроковий характер, що створює цікаву ціну та можливість «buy the dip» для лідера своєї галузі. Snowflake є гарним прикладом того, що під час оцінювання інвестиційної привабливості молодих та швидкозростаючих компаній важливо враховувати їхню значну волатильність та шукати можливість купити акції компанії під час короткострокових проблем. Проте в будь-якому разі такі інвестиції мають високий ризик, тому це також треба враховувати. Також важливо враховувати чутливість молодих та швидкозростаючих компаній до макросередовища, особливо в умовах підвищених ставок центрального банку.

Висновки. Сектор інформаційних технологій буде активно розвиватись протягом наступного десятиріччя, що потребуватиме ефективних інструментів для роботи з даними. Молоді та швидкозростаючі компанії через свій інноваційний характер здатні створювати продукт, що задовольняє ці потреби, завдяки чому ці компанії підтримують значні темпи зростання та активно захоплюють ринок. Інвесторам подобається така можливість, тому вони позитивно дивляться на цей сектор, а аналітики прогнозують стрімке зростання цін акцій. Проте під час оцінки привабливості таких компаній важливо розуміти ризики, які вони несуть, зокрема чутливість до макросередовища та високих ставок центрального

банку. Більше того, короткострокова проблема, яка негативно вплинула на ціну акції, може бути можливістю для купівлі цього активу. Під час проведення подальших досліджень необхідно порівняти молоді та швидкозростаючі компанії з сектору інформаційних технологій з компаніями зі схожим бізнес-профілем, проте із інших секторів. Наприклад, з сектору біотехнологій. Таке порівняння може допомогти зрозуміти інвестиційну привабливість швидкозростаючих компаній із різних секторів в залежності від ринкового циклу. Це, в свою чергу, допоможе диверсифікувати інвестиційний портфель.

Література

1. Gartner. Worldwide IT Spending to Grow 6.8% in 2024. URL: <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/01-17-2024-gartner-forecasts-worldwide-it-spending-to-grow-six-point-eight-percent-in-2024> (дата звернення: 17.07.2024)
2. Damodaran A. Investment valuation: Tools and techniques for determining the value of any asset. John Wiley & Sons, 2012. 992 p.
3. Damodaran A. Dark Side of Valuation, The: Valuing Young, Distressed, and Complex Businesses. Pearson FT Press. 2018. 800 p.
4. Koller T., Goedhart M., Wesseles D. Valuation. John Wiley & Sons. 2010. 862 p.
5. Внукова Н. М. Світовий тренд прискорення стартапами інноваційних змін в Індустрії 4.0. Право та інновації. 2022. №3. С. 17-22.
6. Звегінцова О.Д., Золотарьова І.О., Щербаков О.В., Інтегрована оцінка стартап проєктів. Системи обробки інформації. 2015. Випуск 4(129). С. 163–165.
7. Чернявська О.В., Гнипа-Черневецька Л.В., Чжицеюнь В. Стартап як об'єкт інвестиційного процесу: сутність та життєвий цикл існування. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2017. № 5. С. 119-128

8. Gartner. Forecast Analysis: AI Software Market by Vertical Industry, 2023-2027. URL: <https://www.gartner.com/en/documents/5314863> (дата звернення: 17.07.2024)

9. Bloomberg Terminal. Bloomberg Professional Services. URL: <https://www.bloomberg.com/professional/products/bloomberg-terminal/> (дата звернення: 17.07.2024)

10. Gartner. Magic Quadrant for Cloud Database Management Systems. URL: <https://www.gartner.com/reviews/market/cloud-database-management-systems> (дата звернення: 17.07.2024)

11. Forrester. The Forrester Wave: Data Lakehouses, Q2 2024. URL: <https://www.forrester.com/report/the-forrester-wave-tm-data-lakehouses-q2-2024/RES180732> (дата звернення: 17.07.2024)

References

1. Gartner (2024), “Worldwide IT Spending to Grow 6.8% in 2024”, available at: <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/01-17-2024-gartner-forecasts-worldwide-it-spending-to-grow-six-point-eight-percent-in-2024> (Accessed 17 July 2024).

2. Damodaran, A. (2012), *Investment valuation: Tools and techniques for determining the value of any asset*, John Wiley & Sons, New Jersey, USA.

3. Damodaran, A. (2018), *Dark Side of Valuation, The: Valuing Young, Distressed, and Complex Businesses*, Pearson FT Press, New Jersey, USA.

4. Koller, T., Goedhart, M., and Wesseles, D. (2010), *Valuation*, John Wiley & Sons, New Jersey, USA.

5. Vnukova, N. (2022), “The global trend of startups accelerating innovative changes in Industry 4.0.”, *Pravo ta innovatsii*, vol. 3, pp.17-22.

6. Zvehintsova, O., Zolotar’ova, I., and Scherbakov O. (2015), “Integrated assessment of startup projects”, *Systemy obrobky informatsii*, vol. 4 (129), pp. 163-165.

7. Cherniavs'ka, O., Hnypa-Chernevets'ka, and L., Chzhytsieiun', V. (2017), "A startup as an object of the investment process: essence and life cycle.", *Naukovyj visnyk Poltavs'koho universytetu ekonomiky i torhivli. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 5, pp. 119-128.

8. Gartner (2024), "Forecast Analysis: AI Software Market by Vertical Industry, 2023-2027", available at: <https://www.gartner.com/en/documents/5314863> (accessed 17 July 2024).

9. Bloomberg Terminal (2024), "Bloomberg Professional Services", available at: <https://www.bloomberg.com/professional/products/bloomberg-terminal/> (Accessed 17 July 2024).

10. Gartner (2024), "Magic Quadrant for Cloud Database Management Systems", available at: <https://www.gartner.com/reviews/market/cloud-database-management-systems> (Accessed 17 July 2024).

11. Forrester (2024), "The Forrester Wave: Data Lakehouses, Q2 2024", available at: <https://www.forrester.com/report/the-forrester-wave-tm-data-lakehouses-q2-2024/RES180732> (Accessed 17 July 2024).

Стаття надійшла до редакції 15.08.2024 р.